

Examenreglement

Tweede Fase

**Havo 4, 5 en Vwo 4, 5, 6
2020/2021**

Inhoudsopgave

	blz.
Lijst van gebruikte afkortingen bij het examenprogramma 2 ^e fase	3
Begrippenlijst	4
A. Examenreglement voor Vwo 4/5/6 en Havo 4/5.	
Afdeling I:	
Artikel 1: Algemene bepalingen	6
Artikel 2: Onregelmatigheden.....	7
Afdeling II:	
Artikel 3: Schoolexamen	9
Artikel 4: Beoordeling examen	10
Artikel 5: Herkansing	12
Artikel 6: Absentie	13
Artikel 7: Inleveren “praktische opdrachten en “handelingsdelen”	13
Artikel 8: Veranderen “vakkenpakket”	14
Artikel 9: Ontheffingsregeling en vrijstellingen.....	15
Afdeling III:	
Artikel 10: Centraal examen.....	16
Afdeling IV:	
Artikel 11: Slotbepalingen	18
B. Het programma van toetsing en afsluiting van het schoolexamen 2019-2020, algemeen	
I. Samenstelling Examencommissie	21
II. Wijzigingen	21
III. De toetsperiodes	21
IV. De PO's	21
V. De Handelingsdelen	22
VI. Niet CE-vakken.....	22
VII. Herexamens voor de niet CE-vakken	23
VIII. Het Profielwerkstuk.....	23
IX. Voortgangstoetsen (VT) in het PTA	22
X. Regeling voor overgang en doubleren	24
XI. Laten vallen van een gekozen vak.....	25
Bijlage: Mandatering	26

De afzonderlijke vakken en hun PTA per leerjaar worden weergegeven als bijlage.

Lijst van gebruikte afkortingen bij het Examenreglement

Tweede fase

ANW	Algemene Natuurwetenschappen
BE	Bedrijfseconomie
Biol	Biologie
CE	Centraal Examen
CKV	Culturele en Kunstzinnige Vorming
CM	Profiel Cultuur en Maatschappij
CvTE	College voor Toetsen en Examens
Dutl	Duitse taal en literatuur
Econ	Economie
ED	Examendossier
EM	Profiel Economie en Maatschappij
Entl	Engelse taal en literatuur
Fatl	Franse taal en literatuur
Ges	Geschiedenis
Havo	Hoger Algemeen Vormend Onderwijs
KLT	Kijk- en luistertoets
Kua	Kunst algemeen
Kubv	Kunst beeldende vorming
Kudr	Kunst drama
Lo	Lichamelijke Opvoeding
Lob	Loopbaanoriëntatie
Maat	Maatschappijleer
Maw	Maatschappijwetenschappen
M&O	Management en Organisatie
MT	Mondelinge toets
M.V.T.	Moderne Vreemde Talen
Nat	Natuurkunde
Netl	Nederlandse taal en literatuur
NLT	Natuur Leven en Technologie
NG	Profiel Natuur en Gezondheid
NLH	Nederlandse Literatuur Handelingsdeel
NT	Profiel Natuur en Techniek
PO	Praktische Opdracht
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
PWS	Profielwerkstuk
Schk	Scheikunde
SE	Schoolexamen
SLU	Studielasturen
ST	Schriftelijke Toets
T	Toets
VT	Voortgangstoets
VWO	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WisA	Wiskunde A
WisB	Wiskunde B
WisC	Wiskunde C
WisD	Wiskunde D

Begrippenlijst

Afronden	Op één decimaal: de eerste decimaal van een getal wordt met één verhoogd als de tweede decimaal vijf of hoger is. Op geheel getal: het getal voor de komma wordt met één verhoogd indien het eerste cijfer achter de komma vijf of hoger is.
Bevoegd gezag	Het Stichtingsbestuur van Regionale Scholengemeenschap Wolfsbos.
Bestuurder	De directeur/bestuurder van Regionale Scholengemeenschap Wolfsbos.
College voor toetsen en examens	Het door de minister ingestelde College voor examens, een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat de taken uitvoert van de centrale examencommissie vaststelling opgaven (CvTE) en de Staatsexamencommissie
Combinatiecijfer	Het is het rekenkundig gemiddelde van een aantal “kleine vakken/onderdelen”, die met één cijfer op de cijferlijst staan.
Commissie van beroep	Commissie ingesteld in geval van beroep tegen een maatregel van de directeur onderwijs in geval van enige onregelmatigheid en tegen een beslissing van de directeur onderwijs c.q. examencommissie ten aanzien van een beoordeling.
De Wet op het Voortgezet Onderwijs	Wet op het Voortgezet Onderwijs is een wet gericht op de regelgeving in het VO.
Eindexamenbesluit	Het eindexamenbesluit VO bevat voorschriften voor de profielexamens Havo/Vwo en de vmbo-leerwegen. Het betreft onder meer de samenstelling van het eindexamen, de wijze waarop het eindexamen wordt afgenomen en het bepalen van de uitslag van het examen.
Examencommissie	De door het bevoegd gezag ingestelde commissie belast met de organisatie en het afnemen van de examens. De directeur onderwijs en de teamleider maken in ieder geval deel uit van deze commissie.
Examendossier	Het geheel van documentatie van de onderdelen van het schoolexamen zoals die door de kandidaat zijn gemaakt.
Examenperiode	De periode waarin de centrale examens kunnen worden afgenomen. Deze periode wordt vastgesteld door het CvTE. Kandidaten moeten gedurende de gehele periode beschikbaar blijven.
Examenprogramma	Door de Minister vastgesteld programma voor elke onderwijssoort waarin voor ieder vak de examenstof is omschreven, welk deel daarvan centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt. Daarnaast is opgenomen het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het Centraal Examen.
Examenreglement	De op basis van het Eindexamenbesluit door (het bevoegd gezag) de directeur onderwijs vastgestelde regels voor het centraal examen en het schoolexamen.
Examinator	Degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak

Gespreid examen	Het als gevolg van langdurige ziekte, of wegens een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid en na consultatie van de Inspectie afnemen van het examen gespreid over twee schooljaren.
Herkansing Centraal Examen	Het opnieuw deelnemen aan een toets van het Centraal Examen.
Herexamen schoolexamen	Het opnieuw afleggen van (een deel van) een toets van het schoolexamen nadat dit feitelijk is afgesloten.
Inspectie	De inspectie als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs.
Kandidaat	Ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten
Landelijke klachtencommissie	Landelijke commissie waar de kandidaat bezwaar kan indienen indien hij het niet eens is met de interne Commissie van Beroep.
Kunsvakken	Vakken behorende tot de beeldende vorming en drama
Mandaat	Het overdragen van een bevoegdheid
Onregelmatigheid	Een handeling of serie handelingen van de leerlingen die in strijd is/zijn met gedragsregels ten aanzien van het examen zoals die voortvloeien uit dit examenreglement en/of een handeling of serie handelingen die in strijd geacht kan/kunnen worden met het door de overheid voorgeschreven individuele karakter van examinering.
Praktische Opdracht	Een toetsvorm waarbij vaardigheden uit de examenprogramma's, basisvaardigheden en vakvaardigheden worden getoetst in combinatie met leerstof uit de overige exameneenheden.
Profiel	Het profiel als bedoeld in artikel 12 Inrichtingsbesluit WVO
Profielwerkstuk	Een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel. Het werkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak van het totale pakket of profiel van de leerling.
Programma van toetsing en afsluiting	Omschrijving van het schoolexamen voor één of meerdere schooljaren waarvan de omschrijving moet voldoen aan de eisen gesteld in het Eindexamenbesluit.,
Schoolexamen	Het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen.
Schooljaar	Periode tussen 1 augustus van een bepaald jaar tot 1 augustus van het daarop volgende jaar.
Secretaris examens	Functionaris belast met een deel van de organisatie van het eindexamen. De secretaris kan deel uitmaken van de examencommissie.
Directeur onderwijs	Directielid, belast met de dagelijkse leiding van de sector.
Teamleider	Functionaris belast met de dagelijkse leiding van een afdeling of diens plaatsvervanger.

A. Examenreglement voor Vwo en Havo

Examenreglement van RSG Wolfsbos te Hoogeveen.

Samenstelling examencommissie.

Voorzitter: dhr. K. Houwing, directeur onderwijs
Secretaris Mavo: dhr. drs. B.J. de Jong, teamleider onderbouw en mavo
Secretaris Havo en Vwo: mevr. drs. M. van der Zee-Stoker, teamleider Havo en Vwo bovenbouw

Afdeling I: Algemene bepalingen

Artikel 1

1. Het examen wordt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (directeur/bestuurder) afgenomen door de directeur onderwijs en de examinatoren, met inschakeling van, voor zover bepaald, door de minister aangewezen gecommiteerden.
2. Het examen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen (SE), uit een centraal examen (CE) dan wel uit beide. In het programma van toetsing en afsluiting (PTA) wordt bij elk vak de examenvorm vermeld.
3. Het SE wordt voor het Vwo afgenomen in het 4^e, 5^e en 6^e leerjaar.
4. Het SE wordt voor het Havo afgenomen in het 4^e en het 5^e leerjaar.
5. Het SE Havo en Vwo wordt uiterlijk een week voor de aanvang van het CE afgesloten.
6. Met **examinator** wordt bedoeld degene die belast is met het afnemen van enig onderdeel van het examen.
7. Met **kandidaat** wordt bedoeld een ieder die door het bevoegd gezag tot het examen wordt toegelaten.
8. Met **gecommiteerde** wordt bedoeld een gecommiteerde in de zin van artikel 29, tweede lid, van de wet op het voortgezet onderwijs, belast met het toezicht op het examen of een deel daarvan.
9. Secretaris van het examen is een teamleider van de bovenbouw Havo/Vwo of een door de directeur onderwijs aangewezen plaatsvervanger.
10. De kandidaten worden via de website van de school in kennis gesteld van dit reglement voordat het schoolexamen begint.
11. Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht

of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 2

Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur onderwijs maatregelen nemen. Deze kunnen ook worden toegepast als een kandidaat zonder geldige reden bij een toets voor het schoolexamen afwezig is geweest.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, al dan niet in combinatie met elkaar genomen, kunnen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een onderdeel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur onderwijs aan te wijzen onderdelen.
 - e. Indien een hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van het CvTE.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur onderwijs de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur onderwijs deelt zijn beslissing binnen 5 schooldagen na het horen mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de mogelijkheid van beroep (zie volgende lid). De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen interne commissie van beroep. Bij een eventueel beroep dient men zich te wenden tot:

**De Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs
te Hoogeveen
Postbus 199
7900 AD Hoogeveen**

Van de commissie van beroep mag de directeur onderwijs geen deel uitmaken. Het beroep wordt, binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de directeur onderwijs en aan de inspectie.

Indien de kandidaat het niet eens is met de uitspraak van de interne commissie van beroep kan hij bezwaar indienen bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs, de LKC.

Afdeling II: Schoolexamen

Artikel 3 Schoolexamen

School-
examen	1.	In het SE kunnen, afhankelijk van het vak, vijf soorten onderdelen voorkomen:
a1. tussentijdse diagnostische toetsen met vrijstellende waarde (TVW)
a2. tussentijdse toets met bonuspunten (TDB) voor een afsluitende toets. De bonuspunten mogen maximaal 10% van het cijfer van de toets uitmaken. Een TVW of TDB kan bestaan uit een "PO".
b. afsluitende toetsen (T)
c. praktische opdrachten (PO)
d. handelingsdeel
e. profielwerkstuk (PWS)
PTA	2.	Het PTA vormt een onderdeel van het Examenreglement en wordt jaarlijks door de examencommissie vastgesteld.
In het PTA zijn ten behoeve van het schoolexamen opgenomen:
a. welke toetsperiodes er zijn in het betreffende jaar, met toetsperiode wordt telkens bedoeld een geconcentreerde toetsperiode waarin voortgangstoetsen (VT-toetsen) en/of afsluitende toetsen (T-toetsen) worden gepland.
b. regels en procedures met betrekking tot het profielwerkstuk, PO's en de handelingsdelen.
Voor elk afzonderlijk vak per leerjaar:
c. welke onderdelen de kandidaat moet maken (de aard van het onderdeel, de inhoud van de te bestuderen stof, een aanduiding van het tijdstip waarop het onderdeel wordt afgenomen, resp. moet zijn afgerond)
d. de wegingsfactor die aan de beoordeling van het onderdeel wordt toegekend voor de berekening van het eindcijfer SE.
e. de tijdsduur waarbinnen het onderdeel moet zijn afgerond.
Toets-
periodes		
Examen-
dossier	3.	Het examendossier is het verslag van de resultaten behaald door de kandidaat voor de verschillende onderdelen van het SE.
Afronding
SE-cijfers	4.	Bij overgang van leerjaar wordt telkens het voortschrijdend gemiddelde van voorgaande jaren vermeld afgerond op twee cijfers achter de komma. In het examenjaar wordt voor alle vakken het gemiddelde bepaald, afgerond op één cijfer achter de komma. Vervolgens worden vakken met alleen een SE afgerond op een geheel getal (vanaf 5,50 wordt 6)
Cijfer-	5.	Het cijferoverzicht is online te raadplegen via het Ouderportaal.
Afsluiting	6.	Tenminste één week voor het begin van het Centraal Schriftelijk Eind-examen wordt aan de kandidaat een definitieve cijferlijst van het SE verstrekt. Indien ouders/verzorgers en/of kandidaat menen dat er sprake is van een onjuiste weergave van de cijfers, dienen zij dit binnen 2 schooldagen na de verstrekking van het cijferoverzicht schriftelijk aan de examencommissie door te geven.

- Bewaren toetsen cijfers**
- 7.** Alle schriftelijke toetsen met open en/of gesloten vragen worden bewaard en na afloop van het betreffende jaar vernietigd. De praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk worden na het definitief worden van de beoordeling door de school bewaard. De praktische opdrachten, het profielwerkstuk en de handelingsdelen worden na afloop van het betreffende jaar vernietigd. Een sectie kan van vernietiging zoals hier vermeld, afzien en het betrokken werk langer bewaren. Het is ook mogelijk het werk na afloop van het betreffende jaar aan de kandidaat mee te geven
- Profielwerkstuk**
- 8.** Elke kandidaat maakt een profielwerkstuk eventueel in groepsverband. Het onderwerp voor dit werkstuk, evenals de begeleiders/beoordelaars, moeten aan het einde van het voorlaatste leerjaar worden vastgesteld. De kandidaat levert dit profielwerkstuk in op of vóór een nader te bepalen tijdstip. Nadere regelingen worden jaarlijks in het PTA bekendgemaakt.
- 9.** Aan het begin van het schooljaar, uiterlijk vóór 1 oktober, ontvangt de kandidaat het PTA voor dit schooljaar.
- 10.** Indien sprake is van toetsperiodes mogen in de periodes daartussen (eventueel een periode daar direct aan voorafgaand) slechts tussentijdse diagnostische toetsen worden afgenomen. Uitzonderingen zijn slechts mogelijk als de examencommissie daar toestemming voor geeft.
- 11.** De toetsperiodes worden jaarlijks door de examencommissie vastgesteld en opgenomen in het PTA.
- 12.** Na het bereiken van de meerderjarige leeftijd door de kandidaat kan deze schriftelijk te kennen geven dat de ondertekening, niet meer zal geschieden door ouders/verzorgers maar door hem/haarzelf. Deze verklaring dient ook door de ouders/verzorgers te worden ondertekend.
- 13.** I.v.m. de huidige situatie rondom Corona kan de situatie ontstaan dat er wijzigingen in het PTA moeten worden aangebracht, afhankelijk van de landelijke situatie.

Artikel 4

Beoordeling examen

- 1.** Van iedere beoordeling, die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 14 dagen, in kennis.
- 2.** Toetsen worden met de kandidaat besproken, waarbij de kandidaat het gemaakte en gecorrigeerde werk ter inzage ontvangt en op de hoogte wordt gesteld van de correctienormen. De kandidaat krijgt de gelegenheid om opmerkingen over de beoordeling te geven en de examinerator heeft de plicht om hierop te reageren.
- 3.** Indien de kandidaat het na de in art. 4, punt 2, genoemde procedure nog niet eens is met de beoordeling moet de examinerator overleggen met een vakcollega (zo mogelijk een examinerator in dezelfde afdeling). Hierna stelt de examinerator (uiterlijk 5 schooldagen nadat de eerste

beoordeling bekend wordt gemaakt) opnieuw de kandidaat op de hoogte van de beoordeling.

4. Indien de kandidaat het niet eens is met een beoordeling als resultaat van een procedure uit het vorige lid kan de kandidaat binnen 48 uur schriftelijk bezwaren indienen bij een commissie, gevormd door de teamleider en één van de leraren/examinatoren (zo mogelijk een vakcollega) die nog niet betrokken was bij de beoordeling. De commissie hoort de examinator en de kandidaat.
Indien de commissie het beroep gegrond verklaart, wordt een herziene beoordeling gegeven of een hernieuwd onderzoek ingesteld, zo mogelijk in aanwezigheid van één of meer door de commissie aan te wijzen bijzitters. De kandidaat kan tegen de beslissing van deze commissie in beroep gaan bij de interne commissie van beroep (zie ook artikel 2.4).
5. Wanneer een kandidaat tijdens het bespreken van het tentamenwerk op het gemaakte werk aantekeningen maakt, vervalt ten aanzien van dit werk iedere beroepsmogelijkheid.
6. Indien een kandidaat het gewenst acht dat een mondelinge toets op de geluidsband wordt vastgelegd, dan kan hiertoe een verzoek worden ingediend bij de secretaris van het eindexamen of bij diens plaatsvervanger. Dit verzoek dient tenminste één schoolweek voor de betrokken toets te worden ingediend.
7. De examinator drukt zijn eendoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat in elk geval uit in een eindcijfer voor het schoolexamen. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal. Aan de gehele cijfers komt daarbij de volgende betekenis toe:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend
8. Het eindcijfer van het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de SE-cijfers, de gewichtsfactoren zijn te vinden in het PTA per vak. Hierbij wordt artikel 3.4 in acht genomen
9. Indien een kandidaat in een vak door twee of meer leraren is geëxamineerd, dan bepalen deze leraren in onderling overleg het eindcijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen. Uitzonderingen kunnen hierop worden vastgesteld door de examencommissie.
10. Indien het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, dan wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 (één) verhoogd wordt, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is (zie ook 3.4).

11. De examinerator levert het eindexamen tenminste één week voor de aanvang van het schriftelijk examen in bij de met de examenwerkzaamheden belaste secretaris van het eindexamen of diens plaatsvervanger.
12. Voor een ieder die bij het examen is betrokken geldt een geheimhoudingsplicht.

Artikel 5 Herkansing

1. Elke kandidaat mag per toetsperiode maximaal één SE-toets herkansen. Dit geldt niet voor een praktische opdracht.
Telkens voor elke herkansing zal een uiterste datum voor het schriftelijk aanvragen worden gesteld.
Bij het missen van de herkansing door ziekte gaat de herkansing verloren.
Bovendien geldt voor de niet-CE vakken, die worden afgesloten in Vwo-4/5 en Havo 4 de volgende beperkende voorwaarde:
Van de herkansbare T-toetsen (herkansbare T-toetsen vallen in een toetsweek) tot en met april van het betreffende schooljaar mag er per vak één toets worden ingezet als herkansing van een toetsperiode.

Ziekte	2.	Toetsen die ingehaald worden wegens geoorloofde afwezigheid overeenkomstig artikel 6 gelden ook als herkansing. Echter, bij langdurig geoorloofde afwezigheid kan de examencommissie, telkens afhankelijk van de situatie, een aparte regeling treffen.
Wanneer	3.	De herkansingen vinden steeds zo spoedig mogelijk plaats. De examencommissie stelt deze momenten vast. De herkansing van de laatste toetsperiode van Havo4, Vwo4 of Vwo5 vindt vóór het begin van de zomervakantie plaats. Een kandidaat voor wie is beslist dat deze zal doubleren heeft geen recht op herkansing voor de laatste periode.
Cijfer	4.	Het cijfer voor een herkansing wordt als volgt in rekening gebracht voor het eindexamen van een werk: het hoogste cijfer telt.
Rekentoets	5.	Met de aanneming van het wetsvoorstel dat het afschaffen van de rekentoets regelt, behoort de centrale rekentoets definitief tot het verleden en wordt rekenen geïntegreerd in wiskunde en als onderdeel van wiskunde getoetst. Daarnaast komt er een schoolexamen Rekenen, bedoeld voor leerlingen die in het schooljaar 2020-2021 of later examen afleggen, maar niet in wiskunde. Om precies te zijn: havoleerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A of B;
Dit schoolexamen telt niet mee in de slaag/zakregeling en zal in elk geval moeten worden afgenomen totdat de integrale curriculumherziening is afgerond.

Artikel 6 Absentie

1. Als geoorloofde absentie bij een onderdeel van het schoolexamen wordt beschouwd **ziekte** of een **andere vorm van overmacht**, waardoor de kandidaat niet in staat is dat schoolexamen bij te wonen. Dit moet op

de dag van het schoolexamen vóór het begin daarvan gemeld worden aan de teamleider van de afdeling.

2. Indien kandidaten door **ziekte** of **ongeval** niet hebben kunnen deelnemen aan meer dan 1 toets, en een beroep willen doen op art. 5.2 laatste regel, moeten de ouders/verzorgers een verklaring overleggen, waarin zij vermelden welke dokter (met adres en telefoonnummer) zij hebben geraadpleegd. Indien de kandidaat meerderjarig is, kan hijzelf voor deze verklaring zorgen.
3. Het is examenkandidaten niet toegestaan tijdens een toetsperiode SE absent te zijn bijvoorbeeld in verband met het afleggen van een rijvaardigheidsexamen.
4. Alle andere vormen van absentie, dan in punt 1 van dit artikel als geoorloofd vermeld, zijn een vorm van onregelmatigheid (zie artikel 6.3).

Artikel 7

Inleveren “praktische opdrachten” en “handelingsdelen”

Voor het inleveren van praktische opdrachten (PO's) en handelingsdelen zullen de uiterste inleverdata steeds tijdig aan de leerlingen worden meegegeeld.

PO's

Afhankelijk van de mate van overschrijding kan de beoordeling van de PO voor het onderdeel planning lager zijn. Bij het overschrijden van de uiterste inleverdatum meldt de examinerator dit aan de teamleider.

Indien geen sprake is van bijzondere omstandigheden zal het te laat inleveren tot gevolg hebben dat het recht op herkansing van een toets vervalt. Indien er reeds volledig gebruik is gemaakt op het recht van herkansing of indien ook de nieuwe vastgestelde inleverdatum wordt overschreden kan door de teamleider het cijfer 1 (één) worden toegekend.

Handelings-
delen

Indien een kandidaat een handelingsdeel niet op tijd heeft ingeleverd kan hij/zij worden verplicht om buiten de normale lestijd op school te komen om dit handelingsdeel zo snel mogelijk naar behoren af te ronden.

Artikel 8

Veranderen “vakkenpakket”

1. Het veranderen van het vakkenpakket is alleen mogelijk na het indienen van een verzoek aan de betrokken teamleider. Zie ook : Laten vallen van een gekozen vak.
2. Voor het nieuwe vak geldt de volledige studielast; alle afsluitende toetsen, PO's en handelingsdelen moeten worden gedaan.

Artikel 9 Ontheffingsregeling en Vrijstellingen

1. **Vwo: Ontheffing voor de tweede moderne vreemde taal (m.v.t.)**

Op het Vwo is een tweede m.v.t. verplicht in het gemeenschappelijk deel. Er geldt een "ontheffingsregeling" voor de tweede m.v.t. op het Vwo. De regeling luidt als volgt:

Het bevoegd gezag kan een leerling op het Vwo vrij stellen van het volgen van onderwijs in de tweede moderne vreemde taal in de volgende gevallen:

- de leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
- de leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal of de Friese taal;
- de leerling volgt onderwijs in het profiel Natuur en techniek of het profiel Natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.

RSG Wolfsbos heeft t.a.v. bovenstaande regeling het volgende beleid:

- leerlingen die onder de eerste twee bepalingen vallen kunnen worden vrijgesteld van de tweede m.v.t. *

Voor N-profielleerlingen die onder de 3e bepaling vallen geldt het volgende:

- Aan het eind van klas 3 beslist de overgangsvergadering over een mogelijke ontheffing voor een tweede m.v.t. wanneer het cijfer voor de tweede m.v.t. een 4 of lager is (<4,5).

In geval van ontheffing voor een tweede m.v.t. om één van bovenvermelde redenen dient een ander vak van tenminste 440 sluis als vervangend vak te worden gekozen.

De school voert registratie over verleende ontheffingen, zodat de inspectie inzicht kan worden gegeven in het gevoerde beleid.

* **Nota Bene:**

- Bij ontheffing op grond van een talige stoornis dient er een deskundigenverklaring overlegd te worden.
- Kinderen die in Nederland uit buitenlandse ouders zijn geboren krijgen geen ontheffing.

2. **Vrijstellingen bij opstroom van Havo naar vwo**

- Een Havo-gediplomeerde wordt bij opstroom naar Vwo vrijgesteld van CKV, Anw en Maatschappijleer.
- Een Havo-gediplomeerde krijgt geen vrijstelling voor de tweede m.v.t. tenzij hij onder de ontheffingsregeling valt.

Afdeling III: Centraal examen

Artikel 10

1. Aan het centraal examen mag pas worden deelgenomen nadat het SE is afgerond. Dit betekent dat de onderdelen die becijferd worden van een cijfer moeten zijn voorzien en dat de onderdelen van het handelingsgedeelte ten minste de kwalificatie “naar behoren” moeten hebben.

Het centraal examen wordt afgenomen conform het besluit Eindexamen v.w.o./h.a.v.o./v.m.b.o.

De examenperiode voor het CE in het schooljaar 2020-2021 is van 17 t/m 1 juni 2021. De kandidaten dienen vanaf 1 juni beschikbaar te zijn i.v.m. het continuïteitsplan CE. Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, treedt het continuïteitsplan in werking. In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie.

In maart 2021 wordt bekend gemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen. Voor de schriftelijke centrale examens begint het tweede tijdvak op 21 juni en eindigt het tweede tijdvak op 24 juni 2021.

Eindcijfer eindexamen	2. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.3. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
Vaststelling uitslag	4. De examencommissie en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in punt 7 van dit artikel.5. De examencommissie en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de examencommissie en de secretaris van het eindexamen één of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag.
Uitslag-regeling	6. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in punt 7 van dit artikel, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in punt 8 van dit artikel.7. De kandidaat is geslaagd als: - alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of- er 1x5 alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn, of- er 1x4 of 2x5 of 1x5 en 1x4 is en alle overige eindcijfers 6 of hoger, en gemiddelde van de eindcijfers 6,0 is.- en het gemiddelde cijfer over alle vakken van het CE voldoende is (onafgerond 5,50 of hoger) en er niet meer dan één vijf (afgerond) voor

de eindcijfers van de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde is behaald

- Voor het VWO geldt: leerlingen mogen maximaal één 5 halen voor de de vakken Nederlands, Engels, wiskunde (behalve wiskunde D). Met de aannahme van het wetsvoorstel dat het afschaffen van de rekentoets regelt, behoort de centrale rekentoets definitief tot het verleden en wordt rekenen geïntegreerd in wiskunde en als onderdeel van wiskunde getoetst. Daarnaast komt er een schoolexamen Rekenen, bedoeld voor leerlingen die in het schooljaar 2020-2021 of later examen afleggen, maar niet in wiskunde. Om precies te zijn: havoleerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A of B; Dit schoolexamen telt niet mee in de slaag/zakregeling en zal in elk geval moeten worden afgenomen totdat de integrale curriculumherziening is afgerond

Daarnaast moet er voldaan worden aan de voorwaarden dat lichamelijke opvoeding is beoordeeld als “voldoende” of “goed”.

Het combinatiecijfer telt als cijfer mee in de slaag/zakbepaling. Dit cijfer wordt gevormd door de kleine vakken uit het gemeenschappelijk deel en het profielwerkstuk (HAVO: CKV, Ma, PWS en VWO: CKV, Ma, ANW, PWS). Dit voor zover deze vakken in het pakket van de kandidaat zitten. De ondergrens voor de afzonderlijke vakken is 4. De eindcijfers, dus de afgeronde cijfers, worden gemiddeld. Het combinatiecijfer zelf wordt afgerond op een geheel getal. Het telt mee als één cijfer in de slaag/zakbepaling en kan dus ook eventuele onvoldoendes compenseren.

De teamleider bepaalt dit eindcijfer als het rekenkundig gemiddelde van de samenstellende onderdelen. Indien bij dit gemiddelde het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, wordt naar beneden afgerond, en indien dat cijfer een 5 of hoger is naar boven (5,49 wordt 5).

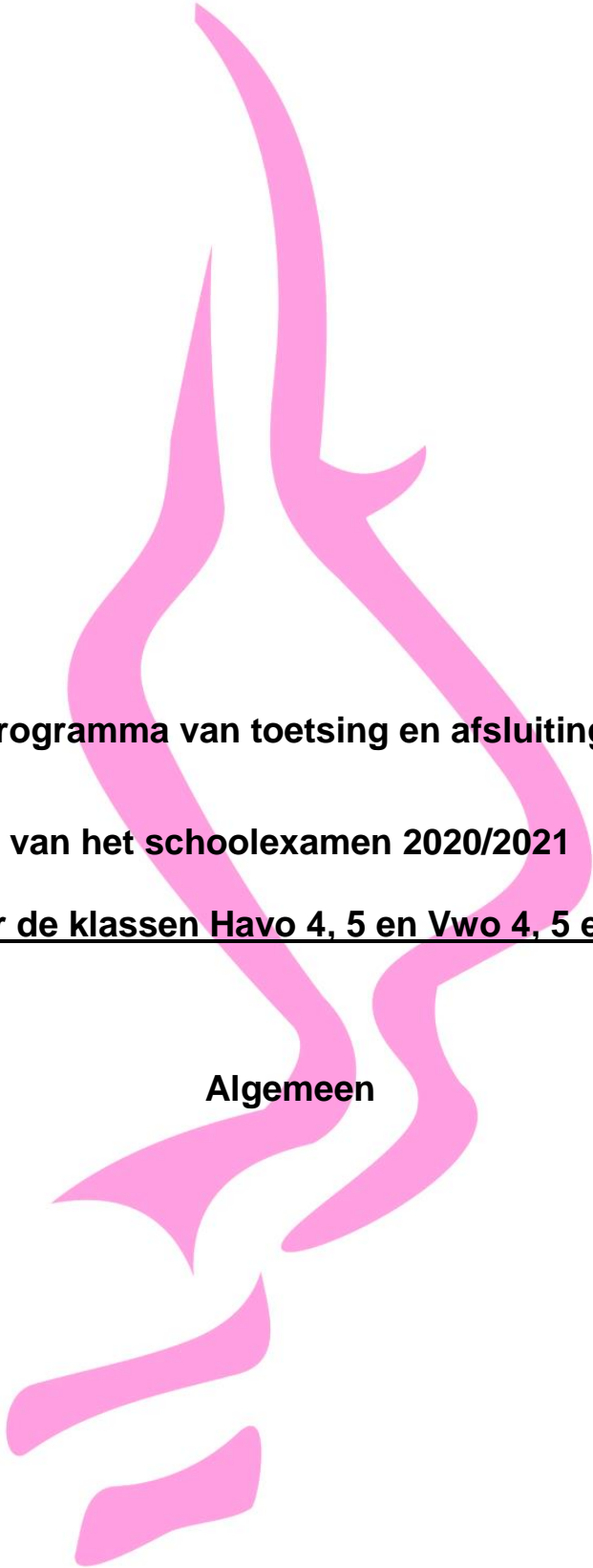
- Herkansing
8. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij CE heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens punt 7 van dit artikel is vastgesteld het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan het CE.
Dit betreft dan wel een vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Ook reeds geslaagde kandidaten mogen nog in één vak herkansen om op deze manier hun cijfer te verbeteren.
Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde CE geldt als definitief cijfer voor het CE. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de teamleider voor een door de teamleider nader te bepalen dag en tijdstip.
 9. Door het vragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige. De kandidaten die herkansing vragen leveren de cijferlijst, bedoeld in punt 12, in bij de teamleider.
 10. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van punt 4 van dit artikel en aan de kandidaat meegedeeld.
- Diploma en cijferlijst
11. De teamleider reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het SE, indien van toepassing de cijfers voor het CE, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.

- 12.** De teamleider reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit. Op de uitgereikte cijferlijst zijn alle vakken vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, naast de extra vakken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
- 13.** Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken worden de eindexcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 14.** De leden van de examencommissie tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
- Afwijkende wijze van examineren** **15.** De examencommissie kan toestaan dat een lichamelijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur/bestuurder de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 16.** De examencommissie kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die, met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse Taal en Literatuur of tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit. Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie. De afwijking kan, voor zover het het centraal examen betreft, slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.

AFDELING IV: Slotbepalingen

Artikel 11

1. Het Eindexamenbesluit profielen Vwo en Havo, waarvan deze regeling de uitvoering is, ligt voor belanghebbenden ter inzage bij de teamleider.
2. Verandering van wet- en regelgeving gaat boven dit examenreglement.
3. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de voorzitter van de examencommissie.

**Programma van toetsing en afsluiting
van het schoolexamen 2020/2021
voor de klassen Havo 4, 5 en Vwo 4, 5 en 6**

Algemeen

V. De Handelingsdelen

1. Het handelingsdeel als te examineren onderdeel kan vóórkomen bij Nederlands, de moderne vreemde talen, culturele en kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding.
2. Voor het handelingsdeel worden opdrachten voor de kandidaat geformuleerd. Bij de opdrachten uit het handelingsdeel gaat het erom, dat de kandidaat een ervaring opdoet of/en een bepaalde activiteit uitvoert.
3. Voor de handelingsdelen wordt geen cijfer gegeven, de waardering kan luiden 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'.
4. Opdrachten in het handelingsdeel moeten 'naar behoren' zijn uitgevoerd. Is een opdracht niet 'naar behoren' (voldoende of goed) uitgevoerd, dan moet deze opnieuw gedaan worden tot de kwalificatie 'naar behoren' wordt gegeven. Het examendossier kan anders niet worden afgesloten.
5. Bij het geven van de opdracht wordt aangegeven wanneer bepaalde activiteiten moeten zijn afgerond. Docent en leerling tekenen voor inlevering met vermelding van de datum.
6. De vaksectie bepaalt de inhoud van de opdrachten en de wijze van rapporteren.
7. Combinatie van een profielwerkstuk met handelingsdelen van talen is alleen mogelijk in overleg tussen de betrokken docenten.
8. Bij groepsopdrachten moet uit de criteria duidelijk worden hoe de beoordeling van de opdracht is. Voor groepsopdrachten kunnen er dus verschillen tussen de beoordelingen van de verschillende deelnemers zijn.

VI. Niet CE-vakken

De volgende vakken worden alleen met een schoolexamen afgesloten:

- Maatschappijleer (Ma)
- Algemene Natuurwetenschappen (ANW) – alleen voor Vwo
- Natuur, Leven en Technologie (NLT)
- Wiskunde D (WisD)
- Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV)

Ma, ANW, CKV vormen bij het vwo samen met het PWS het combinatiecijfer, welk als één vak meetelt in de slaag-/zakregeling. Voor havo geldt dit voor Ma, CKV en PWS.

Ma wordt afgesloten in Havo 4 en Vwo 4.

ANW wordt afgesloten in Vwo 4.

NLT is een profielvak dat volwaardig als vak meetelt in de slaag-/zakregeling.

CKV wordt aan het einde van HAVO 4 en na de kerstvakantie in Vwo 5 afgesloten.

VII. Herexamens voor de niet CE-vakken

Voor de vakken Ma, CKV en ANW bestaat het recht op een extra herexamen.
Voor de verschillende onderdelen geldt telkens het hoogste van de behaalde cijfers.

1. Voor een niet-CE vak afgesloten in Vwo 4/5 en Havo 4 geldt dat:
 - De stof van het hele jaar of een gedeelte ervan mag worden herkanst (herexamen schoolexamen), onder voorwaarde dat de leerling bevorderd is naar het volgende leerjaar.
2. In verband met aard en karakter van het profielwerkstuk komt dit “vak” niet in aanmerking voor een herexamen in het kader van dit artikel.

VIII. Het profielwerkstuk

1. Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één vak.
2. De eisen waaraan het profielwerkstuk moet voldoen en de beoordelingscriteria staan beschreven in de Handleiding Profielwerkstuk. Deze brochure wordt in de loop van het voorlaatste leerjaar uitgereikt. Zie ook PTA profielwerkstuk.

IX. Voortgangstoetsen (VT) in het PTA

Bij het SE wordt alleen gesproken over de toetsen die tellen voor het SE. Uiteraard wordt er, als voorbereiding op het CE, meer getoetst. Dit heet een voortgangstoets. Deze kan diagnostisch of selectief voor de overgang zijn. Door nu alle toetsen in het PTA op te nemen en daarbij duidelijk aan te geven wat de status van de toets is wordt voor de kandidaat een volledig overzicht gecreëerd, ook deze voortgangstoetsen kunnen worden ingenomen en vernietigd.

X Regeling voor overgang en doubleren

Eindrapportcijfers in het kader van de bevordering zijn een op een geheel getal afgerond jaargemiddelde.

Bij de overgang worden in eerste instantie alleen de rapportcijfers bekeken, zoals die tot stand zijn gekomen direct na de toetsweek in juni.

1. Overgangsregeling Havo 4 naar Havo 5 en Vwo 5 naar Vwo 6

- Bevordering geschiedt op basis van de eindrapportcijfers.
- Bij de bevordering wordt in twee stappen gewerkt. In stap 1 wordt gekeken naar de cijfers voor Nederlands, Engels en Wiskunde, in stap 2 volgen de overige vakken.
- Stap 1 gaat voor stap 2. Als stap 1 leidt tot bespreekzone of afwijzing dan spelen de resultaten van de vakken uit stap 2 een adviserende rol (bij bespreekzone) of geen enkele rol (bij afwijzing).
- Alle handelingsdelen dienen voor een bevordering met voldoende te zijn afgerond voor aanvang van de overgangsvergadering.
- In Vwo 5 wordt halverwege het jaar het vak CKV afgesloten met een eindcijfer, dat niet meetelt voor de overgang naar Vwo 6, met dien verstande dat het cijfer van CKV niet onder de 3,5 mag zakken. Het cijfer telt mee in het wettelijke combinatiecijfer.
- Voor de overgang van Havo 4 naar Havo 5 geldt het volgende: Het combinatiecijfer is het gemiddelde van de op één decimaal afgeronde individuele cijfers die bij CKV en maatschappijleer gehaald zijn. Dit cijfer telt mee als één vak voor de overgang, waarbij per afzonderlijk vak niet lager dan een 3,5 mag worden gescoord.

	Vakken	Bevorderd	Bespreekzone	Afgewezen
Stap 1	Verplichte vakken: Nederlands, Engels en wiskunde*	Maximaal 1 x 5	1 x 4	Meer dan 1 x 5
Stap 2	Alle vakken	1 x 5 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 en het gemiddelde van alle vakken is gelijk aan of hoger dan 6,0	1 x 5 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 en het gemiddelde van alle vakken is lager dan 6,0	Alle andere situaties met meer onvoldoenden

*In het profiel CM op Havo is wiskunde geen verplicht vak.

Vwo 4 naar Vwo 5

De bevordering van Vwo 4 naar Vwo 5

- Bevordering geschiedt op basis van de eindrapportcijfers.
- Bij de bevordering wordt in twee stappen gewerkt. In stap 1 wordt gekeken naar de cijfers voor Nederlands, Engels en Wiskunde, in stap 2 volgen de overige vakken.
- Stap 1 gaat voor stap 2. Als stap 1 leidt tot bespreekzone of afwijzing dan spelen de resultaten van de vakken uit stap 2 een adviserende rol (bij bespreekzone) of geen enkele rol (bij afwijzing).
- Het combinatiecijfer is het gemiddelde van de op één decimaal afgeronde individuele cijfers die bij ANW, CKV en maatschappijleer gehaald zijn. Dit cijfer telt

mee als één vak voor de overgang, waarbij per afzonderlijk vak niet lager dan een 3,5 mag worden gescoord.

- e. Alle handelingsdelen dienen voor een bevordering met voldoende te zijn afgerond vóór aanvang van de overgangsvergadering.

	Vakken	Bevorderd	Bespreekzone	Afgewezen
Stap 1	Verplichte vakken: Nederlands, Engels en Wiskunde	Voor maximaal 1 van deze vakken geldt: maximaal 1 x 5	Voor maximaal 1 van deze verplichte vakken: 1 x 4	Voor deze verplichte vakken geldt: meer dan 1 x 5
Stap 2	Alle vakken	1 x 5 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 en het gemiddelde van alle vakken is gelijk aan of hoger dan 6,0	1 x 5 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 en het gemiddelde van alle vakken is lager dan 6,0	Alle andere situaties met meer onvoldoenden

2. Doubleerregeling

- Leerlingen die doubleren in Havo4/Vwo4 of Vwo5 kunnen vrijstellingen verkrijgen voor afgesloten niet CE-vakken, indien zij voor het betreffende vak (de betreffende vakken) tijdens het afgesloten schooljaar reeds een voldoende hebben behaald. Een leerling met één of meer vrijstellingen wordt verplicht tot andere activiteiten in plaats van de lessen die hij niet hoeft te volgen. Deze verplichting wordt in overleg tussen de teamleider en de mentor ingevuld. De doublerende leerlingen krijgen gedurende deze uren dus geen vrij.
- Voor het vak LO wordt geen vrijstelling verleend.
- Doublanten worden ingepast in het PTA van de cohorte waar zij deel van gaan uitmaken. Dit betekent, dat SE-cijfers een ander gewicht kunnen krijgen, evt. komen te vervallen en dat toetsen, PO's, handelingsdelen moeten worden ingehaald of overgedaan

XI. Laten vallen van een gekozen vak

Het wijzigen van profiel of pakket uit Havo 4 of Vwo 4 is slechts mogelijk tot aan de kerstvakantie met schriftelijke toestemming van de ouders.

Bijlage 1

Mandatering.

Hierbij verklaart de directeur/bestuurder de ondertekening van diploma's en cijferlijsten na het succesvol afsluiten van het CE 2020-2021 te mandateren aan:

- Dhr. K. Houwing, directeur onderwijs
- Mevr. drs. M. van der Zee-Stoker, examensecretaris Havo en Vwo bovenbouw

Hierbij verklaart de directeur/bestuurder de ondertekening van de verklaringen van de eerste en tweede corrector van Centraal Examenwerk, te mandateren aan:

- Mevr. drs. M. van der Zee-Stoker, examensecretaris Havo en Vwo bovenbouw